B. PAISEN

BELLUM DITHMARSICUM

1583

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1306b 4°

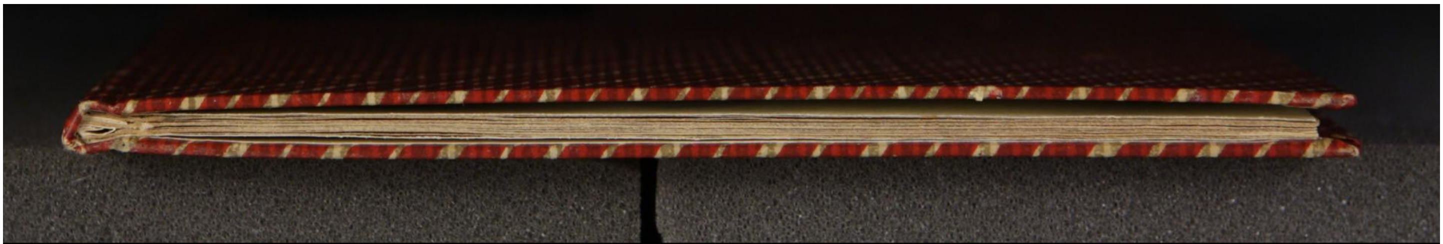

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1306b 4°

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1306b 4°

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1306b 4°

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1306b 4°

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1306b 4°

35-174-4°
BOX DA
LN 1306 b

LN 1306 b
M

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1306b 4°

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1306b 4°

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1306b 4°

BELLI DITHMARſici ab inclyto Daniæ rege FRIDERICO II. & Illuſtriſsimis Holſatiæ Ducibus IOHANNE & ADOLPHO fratribus, Anno &c. LIX. geſti hiſtoria, carmine heroico reddita ab

ERICO PAISEN
Holſato Huſenſi.

ROSTOCHII
Stephanus Myliander excudebat
M. D. LXXXIII.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1306b 4°

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1306b 4°

Illuſtriſsimo principi ac domino, D. ADOLPHO, heredi Noruegiæ, duci Sleſuici, Holſatiæ, Stormariæ & Dithmarſiæ, &c. comiti in Oldenburg & Delmenhorſt, domino ſuo clementiſs. S.

ILluſtriſsime Princeps, Domine clementiſsime. Inſignem fortitudinem veterum Romanorum pro æquitate & iuſtitia pugnantium, & in patiendo & perferendo ſummæ legi parentium ſine timore fuiſſe, hiſtoriæ Romanæ indicant. Si enim exemplum Coclis hominis nobiliſsimi reſpiciamus, qui contra omnes hoſtium copias vnus ſtetit, & à tergo pontem interſcidni iuſsit, verum fortitudinis exemplar intuemur. Se enim potius quam patriam perire voluit, & omnes motus fortunæ, mutationesq; rerum & temporum leues & imbecilles fore intellexit, ſi in virtutis certamen venerit. Excellentes magno animo, & verè fortes fuiſſe omnia humana infra ſe ducentes, Publios Scipiones, Marcum Marcellum, Scæuolam, & alios Romanos facta illorum illuſtriſsima & laude digniſsima ſatis teſtantur. Cum fortè huiuſmodi hiſtorias legerem, cogitaui mecum de Germanorum fortitudine, quorum veteres, quemadmodum ex Iulij Cæſaris commentariis patet, tantos viros fuiſſe accepimus, vt liberè dixerint, ſe non priores populo Romano bellum inferre, neq; tamen recuſare, ſi laceſſantur, quin armis contendant: Et hanc conſuetudinem à maioribus traditam eſſe, quicunq; bellum inferant, iis ſe reſiſtere, neq; deprecari. Tandem præter Sueuos neminem eſſe reliquum in terris, quem quidem armis ſuperare non poſsint. Hæc verba, quia non facere, ſed propulſare voluerunt iniuriam, animi robuſti & excelſi ſigna ſunt, omni qui cura & angore eſt liber, qui mortem contemnit, & ad dolores & pericula pro patria ſubeunda eſt paratiſsimus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1306b 4°

Imprimis autem noſtri ſeculi viros illuſtriſsimos & fortiſſimos conſideraui, inter quos ſi ſapientes & cordati homines, Illuſtriſsime princeps, te tanquam lumen quoddam eminens dixerint, non hoc immeritò fecerint. Te enim auſpice, illuſtriſsime princeps, ex innata animi generoſi tui magnitudine, & iuſta vindictæ cupiditate victi ſunt illi, à quibus maiores magnam cladem & ignominiam retulerunt, quam indignatus aboleuiſti, & nominis tui famam præclariſsimam comparaſti. Eſt quidem fortitudo inſignis omnia humana deſpiciens, cum illuſtriſsima Celſitudo tua in medios hoſtes ſeſe proijceret, ſuos ſigniferos manu corripiens, & inclamans vt honoris & exiſtimationis memores eſſent, nec interea minus Tua ipſa illuſtriſs: C. fortiter pugnans. Huius autem belli fortiſsimi ab illuſtriſs: C. T. geſti pro ſingulari mea cùm erga illuſtriſsimam C. T. reuerentia, & propter plurima & maxima in parentes collata beneficia, tùm ob communis patriæ amorem inſignem, hiſtoriam, ſed breuiter, carmine heroico deſcripſi, quam illuſt. C. T. dedico, ſubmiſsè illuſt. C. T. orans, vt hoc non ſatis eruditum carmen ſereno vultu accipiat, & impoſterum, cum ad adultiorem ætatem peruenero, maiores mei ingenij fructus ad illuſtriſs. C. T. laudem ſpectantes exſpectet. Deum optimum maximum oro, vt illuſtriſsimam Celſitudinem tuam cum illuſtri tua coniuge domina mea clementiſsima, ac heroicæ indolis ac naturæ filiis generoſiſsimis dominis meis clementiſsimis diu ad honoris & nominis ſui laudem, & Reipub. & patriæ noſtræ vtilitatem conſeruare dignetur.

Roſtochio 12. Cal. Decemb.

Anno

M. D. XXCIII.

Illuſtriſs. C. T.

Subditus

ERICVS PAISEN

Huſenſis.

BELLI

Belli Dithmarſici ab inclyto Daniæ rege FRIDERICO II. & Illuſtriſsimis Holſatiæ Ducibus IOHANNE & ADOLPHO fratribus, Anno &c. LIX. geſti hiſtoria.

INgenij exigui vires illuſtria facta,
Virtutesq́; tuas, ô princeps inclyte, nullo
Carmine ferre modo poſſunt: qui è ſtemmate regum
Exortus, ſeu iuſtitiæ te laude togatæ,
Seu fera militiæ ſubeundæ munera magnum
Exhibeas, priſcis conferri heroibus, olim
Qui, cum larga ducum generaret ſemina tellus,
Famam virtutis laude extendere, mereris.
Tu pacem vitijs non fœdas: publica felix
Et priuata itidem felix tu cuncta gubernas:
Tu regere imperio populos, ſuccurrere egeno,
Supplicijs mulctare reos, odia aſpera, & iras
Tollere, tu cunctos noſti compeſcere motus:
Te pietatis amor, ſancti obſeruantia iuris,
Pulcraq́; virgineos induta modeſtia comptus,
Et ſpectatus honor proceri corporis ornat.
Has, inquam, laudes, hæc inclyta facta mereri
Quis neget ingenij felicis diuite vena

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1306b 4°

Scribi? quis celebret per quã Dithmarſia victa eſt
Pugnam (hæc gens dura eſt ſeptem ſubiecta trioni,
Inſula penè freto te claudens Cimbrica terra)
Pugnã, inq̃, cuius generoſus es auctor Adolphe?
Principis hic virtus, hic laus veriſsima belli
Suſpicienda datur: Cimbrorum gloria viuax
Hic viget, & famã venturum extendet in æuum.
Ergo ego diſpiciens opus hoc magni eſſe poëtæ,
Atq; adeo ingenij eximij, deſiſtere cœpto
Malim, ne vili tenuem res carmine magnas,
Fortiaq; inuictæ Cimbrorum prælia gentis.
Attamen hiſtoriæ partem depingere paucis
Incipiam, vt videas me veræ laudis amantem,
Dux generoſe, tuæ. Clementi ſuſcipe vultu
Quæ fero, nec tenues, ô princeps, deſpice verſus.
Poſtquam Dithmarſus noctesq; diesq; cruorẽ
Cimbrorum ſitijt, nec vult diuinitus illis
Mandato imperio iuſto parere, creatur
Regia progenies & auiti nominis hæres
Adolphus, diuûm inſtinctu qui laudis amore
Ingenti, & rapido virtutis percitus œſtro,
Suſcipit horrendam pugnam, contraq; rebelles
Molitur graue bellum, vt vim propulſet iniquam.
Huic ſeſe adiungit, qui regia ſceptra tuetur

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1306b 4°

Danorum, fraterq́; pius celeberrimus heros.
Ver vbi purpureo gemmantia prata colore
Pingeret, & ſtaret cinctum florente corona
Fertile vbiq́; ſolum, & riderent omnia in agris,
Diſcrimen belli ſubeunt hi fortiter vna.
Annis mille, nouem, quingentos, luſtra decemq́;
Addiderat quando ſol omnia lumine luſtrans:
Atq; Iouis quando bis coniugis ante Calendas
Sexta dies fuerat, tendunt Dithmarſiæ in oram.
Incipiunt fauſti, cœpto fortuna labori
Succurrit, vincunt quos patrum ſecula multa
Non poterant. Primum Meldorpæ mœnia cin-
Ex virtute viri grauis, eloquioq́; probati gunt
Conſilio electi belli ducis ordine primi
Ranzouij, egregijs factis cui nemo ſecundus.
Vrbs hæc parua quidem, ſed munitiſſima vallis,
Et foſſis: Hæc certa ſalus & gentis Aſylum;
Ergo agmen primum dux belli aduertere cenſet
Huic vrbi, dum non incauta mente labores
Intrepidus miles fugiet. Sic acer in hoſtes
Fertur, & ad validos ducit ſocia agmina muros,
Ipſe & Ranzouius, belli dux, impiger atram
Non horrens mortem, metuensq́; pericula nulla.
Marte vir inſignis valida Schonueſius haſta.

In-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1306b 4°

Inde aliud ſuper atq; aliud graue vulnus in hoſte
Figit: Tormenti (heu) letho poſt traditur ictu.
Impiger haud miles bello fuit vnicus illo,
Nullum in cæde nefas, ſed viſa eſt gloria magna
Extinxiſſe homines plures mortiq; dediſſe.
Dithmarſos, quibus haud vires animusq; negata
Hic furor ardentes, cædisq; inſana cupido
Egit in aduerſos, armis defendere caram
Quo patriam poſſent (adeo gens robore præſtat
Non vt humi moriens ſternatur vulnere bino.
Feminea hic (mirum) curamq; animumq; virilē
Turba gerit, negat haud ingentē inuadere pugnā)
Acriter ambiguo miſcentur prælia Marte.
Viribus exhauſtis, fractis irrumpere portis
Tandem vi magna cepit gens Cimbrica: primum
Exiguo numero princeps comitatus Adolphus,
Vectus equo ingreſſus: Poſt Rex illuſtris, in ar-
Egregius turma fuerat comitante ſequutus: mis
Vtraq; turma ducū hinc non lento incedere greſſu.
Hic (miſerum) gemituq; & femineo vlulatu
Tecta fremunt, reſonat magnis plāgoribus æther:
Sed patres, natos, & ſeruos, femineumq;
Forte genus ſternit miles, numero quoq; multos
Profligata fuga cogit dare terga per agros.

Mau-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1306b 4°

Mauritius claro Caj de ſemine proles
Jllos Ranzouius lethali vulnere pratis
Excipit, ad mortem miſeros armisq́ fatigat.
Sic ducibus victis acie, fractisq́ ſuperbis
Et præda, caſtrisq́ tuis Meldorpia potiti.
Hinc alibi pugnæ miſcentur fortiter, omne
Vndiq; feruebat bellum, nam Martis amore
Mens feruet cunctis: placida contenta quiete
Nulla fuit. Dux hinc belli cum milite multo
Procedens Brunsbuttelium vi cepit: At omnes
Diffugère loco: quia non ſuper vlla ſalutis
Spes fuerat, ſed erat gens hæc perculſa timore
Hoſtis vi magna. (Re fortunate ſecunda
Inſanus prædas ſic miles agebat opimas)
Hic equitatus eam noctem cum milite cuncto
Subſtitit: at miſsi ter centum fortibus armis
Inſtructi, vt profugos, ſi poſſent, cæde cruenta
Multarent. Fuerat Dux Blanckenburgius illis.
Cum reuoluta dies matura luce veniret,
Cimbri animos aptant armis, pugnæq́; parant ſe,
Ad ſtragem ingreditur campis æquitatis apertis
Conſpicuus. Pueri imbelles (promiſcua turba)
Fortè caſas vili fugère ad ſtramine tectas,
Sed penitus foſsis firmas, & aquis, variaq́;

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1306b 4°

Materia: Hos miles nudos circumdedit armis.
Illi, ſollicitos quos tum cura anxia torſit,
Conditione hoſti nulla ſua corpora dedunt.
Vnius immeritis donatur vita rogatu:
Dux etenim belli facinus crudele putabat
Occidi imbelles, nullum hinc memorabile nomen
Dixerat. Ergo captiui ducuntur in arces
Diuerſas. Hinc ſuccincti noua bella parabant:
Præfectus pugnæ gnarus Vritzbergius vnà
Progreſſus primum fuerat cum Schonueſtanis,
Tormentis leuibus, foſſoribus omnibus, atq;
Pontibus adiunctis: Princeps cum rege ſequutus
In medio: clauſit poſt Oldenburgicus agmen
Aluerſtorp pago tentoria candida figunt.
  Oſtendit ſeſe vix pronus lumine Titan
Ordine deſertis caſtris tendunt Tilebruggam.
Agricolæ inde loci victorem abijſſe ferebant,
Et ſeſe Holſatos inibi olim morte piaſſe.
Quippe locus fluuio, foßis, atq; aggere ſeptus,
Difficilem ingreßum irruituro præbuit hoſti.
Arma igitur ſimul huc, tormentaq; cuncta ferebāt,
Hic ſolamen erat, ſpes hic, hic certa ſalutis
Anchora, ſed ſiue id dij, ſiue id fata ferebant,
Turba Hemmingſtadium (quod ſumma inuadere mole

Omni

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1306b 4°

Omni viq; ſua cautè ſimulauerat hoſtis)
Ferret vt auxilium rectà confluxerat ingens.
Interea accedit Tilebruggæ mœnia miles,
Quo viſo fugiunt trepida formidine mentem
Perculſi agricolæ: Sic deſtructo aggere Cimbri
Diripiunt ſubito Tilebruggam, & funditus illam
Euertunt. Qui cuncta oculis Deus aſpicit æquis
Hæc ita præuidit. Tantum prudentia rebus
Semper in humanis valet, et factū omne gubernat,
Cum fortuna potens hominum regina negatur,
Vt tum Dithmarſis: Namq; illos ſydera torquēs
Hoc pacto domitos voluit cum cæde ſuorum
Imperiumq́; ſubire, & libertate relicta
Iuſtitiæ tolerare iugum, nec ſpernere leges.
Hinc alacres omnes Heidam petière cohortes
(Splendida tecta domus, proceres huc conciliumq́;
Iudicijs habitis Saturni luce vocabant:
Claraq́; mercatu vincit reliqua oppida longè)
Spe nixi firma, cepiſſe fugam vrbe relicta
Hoſtes: De hoſpitio lis eſt, nam ponere caſtra
Vrbe omnis voluit. Sed Blanckenburgius ante
Vectus equo propius certum explorare laborat.
Bis duo ſigna hoſtis conſpexit at eminus vrbe;
Hunc audax vidit Dithmarſus fortè fugacem

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1306b 4°

Inſequitur ſignis pede non remorante quaternis.
Inſcius ad Cimbros venit ſub colle latentes;
Et cum ſe medios lapſum ſenſiſſet in hoſtes,
Hinc atq; hinc acies vidit pugnare paratas.
Ergo pedem retro retulit: Sed nulla poteſtas,
Nulla fugæ ratio: Quia equis calcria Cimber
Admorat, mediumq; citus prorupit in hoſtem.
A Blanckenburgo vetitus progreſſus ad vrbem,
Jlluſtris turmam qui circumuectus Adolphi.
Agreſtis tormentum à fronte incedere contra
Cum ducibus Rex vno & claro ſanguine iunctis.
Hic ſonitus implent cœlum clangoribus, atrum
Srbtexêre polum ſublata luce tenebræ,
Obuius aduerſo occurrit ſibi, ſeque viro vir
Contulit, hic binos confodit ſæpius hoſtes;
Hic gemini periêre vna de ſtemmate Truzij,
Alter lethifero haud traiectus vulnere, Dani
Nobilitate viri inſignes: & ſanguine præſtans
Ad regis latus Ericus podebuſchius ictus.
Andreas Phriſius quoq; fato occumbit eodem.
Sed mora nulla nouem ſignis de more receptis
Turbidus ingrediens hoſtis pugnā aptat, et armis
Infeſtosq; animi in Cimbros ruit impete: At illi
Lucentes in equis certatim obſiſtere contra,

Et va-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1306b 4°

Et valido obſtantes incurſu irrumpere turmas
Gnauiter incipiunt: Ad læuam regia denſo
Agmine procedens miſcet fera prælia pubes.
At parte ex alia ſe Blanckenburgius infert.
Hoſtis Dithmarſus paulatim excedere pugna,
Et foſſas petere, ac vallatos aggere campos,
Quos intra primum pugnare viriliter auſos
Vidiſſes Getulorum pro more leonum,
Quos ieiuna fames, teneræq́ʒ propaginis ardor
Obuia venatum proſternere corpora cogit,
Vſqʒ adeo, vt minimum abfuerit quin ſigna quoqʒ
Cum ſpoliis penitus Cimbris erepta fuiſſent. (ipſa
Quod ſimul ac vegeto conſpexit lumine Adolphus,
O vos ſigniferi, vos ô quibus integer æui
Sanguis ait, ſolidæq́ʒ ſuo ſtant robore vires,
Non agitate fugam: veteranos cedere turbæ
Agreſti, ignaræ duri Mauortis, & armis
Inſuetæ ecquis erit pudor? ecqua ignauia? at omnē
Quam tardante mora culpam meruiſtis abundè,
Si redeant vires pugnandi animusq́ʒ, remitto.
Arma arma approperate viri, quo tenditis? in-
Talibus accenſi firmantur, & agmine denſo (quit.
Conſiſtūt. Primus pugnā inſtaurabat Adolphus:
Contra hoſtis trepida haud quaq̄ formidine tar-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1306b 4°

Inſtare acriter, & teli vehementius ictu
Inſultare, ipſiq; Duci in coxendice vulnus
Figere, & extremis capita obiectare periclis.
Ac quanq̃ æſtus erat, phœbeisq; ignibus ardens
Stella canis latè campos findebat hiantes;
Quemq; tamē pugnæ rapidus ſtimulauerat ardor.
Cum primis vero hic eluxit principis ingens
Egregij virtus: Quia in ipſo limine mortis
Addere militibus vireſq; animumq;, timorem
Tollere, & euentus iuſsit ſperare ſecundos.
Aſt vbi iam in caſtris auditum eſt vndiq; fama
Accepiſſe ducem graue circiter ilia vulnus,
Erupere omnes, & in his audacior vnus
Feruet cæde noua, manibusq; ambabus in enſem
Surgit, et aut medium erumpit moriturus in hoſtē,
Aut inflicta volens vlciſci vulnera Adolpho
Strenuus. Hoc viſo miles non impiger vllus
Immani Dithmarſi impubes vulnere malas,
Et mediam ferro gemina inter tempora frontem
Diuidit, hic hoſti infelix lux vltima facta eſt.
Iniuſsi, non hæc belli mandante ſupremo,
Interea inuadunt (ſed non feliciter) vrbem
Quadrupede inuecti, ſpes eſt quibus ampla refer-
Et ſpolia, atq; viros ſpumanti ſanguine morti (re
Tradere: terribiles verum ceu forte leones,

Siue

Siue feras alias degens ſecurus in alta
Arbore, qui iaculisq́; celer leuibusq́; ſagittis,
Palantes fugat, & notis occultat in antris:
Sic quoq; Dithmarſi ſecuri ex ædibus hoſtes
Glande globisq́; petunt, atq; vrbe excedere cogunt,
Donec liber equus campum eſt ingreſſus apertum.
Rannoum hic perijt præclari ſtemmatis hæres
Vnicus: Et pleriq́; alij ſunt vulnere læſi.
Durante hoc ſæui Martis certamine ad Heidã
RanZouius natus Caj in ſublime volantes
Conſpexit flammas, & ſtridorem auribus hauſit.
Vna cum ſocijs Hemmingſtadio aduolat vrbem
Contra, caſtra locans, vt nulla hinc ire poteſtas
Dithmarſis, oram tendant ſi forte paluſtrem.
(Illuc namq; hoſtis confluxerat vndiq́;, foſsis
Qui locus & multis munitus, & aggere multo
Hoſtibus haud aditum facilem ſpectãtibus offert)
Illuc ter centum, ſunt fata extrema ſequuti,
Cum peterent, omnes nigrum mittũtur ad orcum,
Auſpice Ranzouio. Dithmarſus fortiter omnem
Ceu depulſurus vim, dicta ſubſtitit ora.
Quare equites hoſti iuſſu ducis opponuntur,
A tergo in Cimbros Dithmarſi fortibus auſis
Ne veniant, tuto & ſic ducere poſsit ad Heidam

Niten-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1306b 4°

Nitentes longis haſtis, & ſcuta tenentes.
Aduerſis multis diuerſa mole feruntur,
Heidanum ad vallum, ſubituſq; apparuit ignis,
Exuperant flammæ, flammæ tectum omne tenebãt.
Sic diſploduntur tormenta, & murmure cæco
Voluitur ater odor: vacuaſq; it fumus ad auras.
Diſcurrunt Dithmarſi, acuuntq; furoribus iras,
Vt quæ venantum fera denſa ſepta corona
Contra tela furit: medium moriturus in agmen
Quiſq; ruit, pulcrumq; mori ſe fortiter armis
Defendens putat extremæ ad ſuſpiria vitæ.
Sed vel tormentis, calido ſiue igne, vel enſe
Sternitur, & forti imbellis ſuperatur ab hoſte.
Sic grauiter dare ſe campo, ſic obuia ferre
Arma viros ſiuit lux vnica, fauſtaq; Cimbris
Ter, populo haud capiẽte cibũ, potumq; nec vllum.
Meldorpa egreſſus, vel quartam circiter horam,
Cum phœbus lucem Oceani merſaret Hibero
Gurgite, & emeritis iuga demeret alba quadrigis,
Noctem illam emenſus cura atq; labore viarum
Cum luce, horrendo bellum graue Marte ciente.
(Non mirum) corrupti & equi periêreq; multi.
Cæſaris at Julij eſt, quo non præſtantior heros,
RanZouius ſapiens exemplum ritè ſequutus

Hoc

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1306b 4°

Hoc bello. Quando quæſitum ex cæſare diuo eſt,
Qui tot felici obtinuiſſet numine palmas:
Dixit, nulla mihi in bellis cunctatio cordi eſt.
Hoc ſapiens dictum ſatis experientia monſtrat.
Affectos præter lethali vulnere multos,
Illapſosq́ fuga turpi, pugnis tribus illis
Dithmarſi ter mille hoſtes ad tartara miſsi
Horrida. Ter centum Cimbrorum morte recepti.
Nobilium & magno clarorum nomine (noſtro
Illis exceptis quos carmine diximus ante)
Sub mento eſt ictus glande Oldenburgicus heros;
Vulnera ceperunt, ſed non hæc vulnera mortis,
Sub genibus belli Dux verſæ fragmine pilæ,
Et pede Iuo Reuentlouius, Borchardus ab Aluelt,
Paulus Ritzrouiusq́ ſupra internodia crurum.
Iunior in lumbo Rantzôus. Cæde nefanda
Traiectusq́ globo fuerat per lumbum et ab Aluelt
Gregorius. Perfoſſa manus fuit inclyta bello hoc
Nobilis à Donou Baronis, Bulouiumq́
Ranzouij longa legatum ſtrinxerat haſta.
Hinc eſt acta quies: Cimbri ſecum meditati
Conſilium egerunt duri certamine belli
Quo pacto reliquos frenarent viribus hoſtes.
Nam diuiſa duas eſt in Dithmarſia partes:

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1306b 4°

Vna eſt campeſtris, pars altera quippe paluſtris.
Cimbrorum uiolenta manus iam ceperat illam.
Hæc quæ natura egregiè munita uidetur
Reſtitit, huc hoſtis glomeratus, & agmine multo
Conſiſtens viſus belli eſt diſcrimen inire.
At phœbus quando radiis fulgentibus orbem
Deſereret, gemini venêre in Cimbrica caſtra
Miſtæ, quorum album geſtabat vterq; bacillum.
Regi, principibusq́; eſt tradita epiſtola ſupplex:
Prima fronte vocant titulo dominosq; ducesq;
Dithmarſorū, quem ducibus titulū ante negarànt.
His at Dithmarſus miſer æthera queſtibus im-
Orans per ſummū, rutilum qui numine cœlū (plet
Complet, & inuicta, quæ vult, facit omnia dextra:
O Rex illuſtris: Vos ò qui ſumma tenetis
Cimbrorum imperij, princeps ô mitis vterq;:
Cultores æqui, cultores numinis eſtis
Diuini quoniam, generoſæ ſemina mentis,
Jndolis & ſummæ dotes in pectore nobis
O parcant, facinus, delictaq; grandia veſtram
Legem ſpernentes nos commiſiſſe fatemur:
Jgnoſcant miſeris poſt tot diſcrimina rerum,
Neue negent veniam vario certamine victis.
Accipite, ô petimus, concepta conditione

Tran-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1306b 4°

Tranquillam pacem, veſtri moderamina regni
Suſcipiendis conductum concedite ſaluum,
Non permittite nos letho multarier atro.
Dixerat. Hos blandis verbis Rex inclytus heros
Excipit, & ſperare iubet bene, nulla pericla
Jam ſupereſſe refert, proponi fercula lauta
Et potum mandat, quoq; dogmata vera docente
Paſtore adiuncto, cum quo breue fallere tempus
Poßint, dum de concilio reſponſa ferantur.
Nomine poſt iuſſuq; ſuo diplomata ſignis
Obfirmata Duces dederant, queis protinus illis
Ad caſtra, & ſocios tutò ire redire licebat.
Orta luce noua medium cum Phœbus olympum
Pulſaret, veniunt quadraginta octo virorum
Quinq; in caſtra, petunt ſubmiſſa voceq; pacem.
Re prudenti animo longè multumq; voluta,
Adolphus primum generoſæ ex indole mentis,
Æger decumbens, veræ & pietatis amore,
Nulla ſalus bello, dabitur pax læta petenti, (bāt,
Dixerat: atq; omnes hoc factum vno ore proba-
Præclarum hoc factum, ſuffragia fauſta tulerunt.
Ergo conceptæ ſunt legis deniq; pacis,
Hocq; modo mißis legatis ordine lectæ.
Per ſummum leges, qui ſacra & fœdera ſanxit

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1306b 4°

Iurent tendentes ad lucida ſydera dextram,
Non fore vt ætatum rumpant ea fœdera in æuum,
Quo res cumq́; cadet: Reddant prætoria ſigna
Olim Cimbrorum ducibus, regiq́; Iohanni
Erepta, et reddant quondam ſpolia ampla relata:
Impenſas belli ſoluant victoribus omnes:
Conſtituant quocumq́; velint ducibus tria caſtra:
Euertant, æquentq́; ſolo ſua mœnia cuncta:
Angarias præſtent, operas nullasq́; recuſent:
Imperium Ducibus tribuant illuſtribus omne:
Concedatur principibus venatio ſolis:
Singula tam priuatorum, quam publica in vnum
Arma locum portent, reparandi nulla poteſtas
Permiſſu abſq; ducū: Pendāt tantumq́; quotan-
Ex agris illis quantum cum fœnore ſemen (nis
Reddit, in apricis & quantum gramina pratis,
Sumptibus at Martis duri impenſisq́; ſolutis:
Exhibeant quot habent, teſtantes numina ſancta,
Leges priuatas, ſcripta & diplomata cuncta,
Siue ea pontificis fuerint, ſeu cæſaris ipſa:
Quæq́; ſuperfuerint nullius ponderis eſſe
Affirment ſcripto: Sint iuriſdictio, iura,
Iudicia & ducibus, Ducibus mulctæq́; ferantur:
Fœdera quæ cum alijs frangant, & forſitan olim
In

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1306b 4°

In noua non iurent. Sic conditionibus illis
Acceptis, patriæ patres vt ritè decebat,
Illos defendent, vi pulſa, illosq́; fouebunt.
Impreſſis tandem genibus, pro more ſolenni
Suppliciter veniam noxarum vno ore precentur:
Inq́; fidem ſanctè cœlo iurent ſub aperto
Almam firmantes ſcriptis & fœdere pacem.
Diſcedunt proceres, illos comitantibus vna
Bulouio, & belli ducis eſt qui è ſemine claro
Henrico, atq́; ſuis reſponſa hæc ordine narrant.
Ter cum iam coniunx Tithoni lumine terras
Luſtraſſet, redeunt ſcripto reſponſa ferentes
Dithmarſorum; orantq́; Dei per numina ſummi,
Ne miſerum omnino populum delere, ſed illos
Dignentur ſaluos, concedant dona quietis.
Omnia facturos ſe ſanctè, & legibus omnes
Promittunt paribus ſe æterna in fœdera, nulla
Ætas quæ extinguet, miſſuros. Omnia tandem
Ipſa expleturos re quæ præſcripta: ſed illos
Sumptus haudquaquam ſe belli ſoluere poſſe,
Cum non diuitiæ, bona cum non vlla relicta,
Se miſeros homines, ſe cunctis rebus egenos,
Omnia rapta ſibi miſeranda voce queruntur.
Et graue, condantur ſi mœnia; paſcua & agros

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1306b 4°

Pingues queis tribuant quot in aulis indiget vſus.
Tandem ne in ſeruos omnino euadere egentes
Cogantur, multa prece, multis queſtibus orant.
Qua Vilſtermarſi, Crempermarſi, reliquiq́;
Qua Phriſij, quorum præſtans eſt vbere glebæ
Terra, ſolo & pratis, viridi quoq; gramine præ-
Illi, inquam, læta qua libertate fruuntur, ſtans.
Hac quoq;, cum virtus, cum ſit clementia magna
Mente animoq́; ducum, potiantur, pectore toto,
Sollicitant. Ergo ſic quæ grauiora videntur
A Ducibus verſis, alma & pax aurea lata eſt,
Signatis firmata inter ſe fœdera ſcriptis.
Sic Dithmarſorum ſupplex turba omnis in vnũ
Iuſſa venire locum, manibusq́; & poplite flexo
Conuerſi ad ſolem ſurgentem lumine iurant,
Teſtantes triplici quod maieſtate coruſcat
Numẽ, quod ſemper trino idem eſt numine numẽ,
Res quod nulla fidem franget, ſi effundat in vn-
Diluuio miſcens tellurem, in tartara ſoluat (das
Vel cœlum, fidei ſemper conſtantia duret.
Ergo fide data tandem conſtante receptis
Præſidium, pax, vera fides promiſſa viciſſim,
Perfida nec vis vlla vnquam parentibus obſtet.
Regi & principibus ſic gens Dithmarſica victas

Ex-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1306b 4°

Exhibuere manus, ferro qui finibus olim
Eiecêre ſuos Dominos, quos tollere morte
Non veriti: Sic (ô laus ô & inclyta virtus
Poſteritas quam ſera vllo non eximet æuo)
Pax oblata fuit caro præſtantior auro.
Iuſtitia hinc lucet cunctis veneranda, rebelles
Quæ reprimit, ſummus, qui celſis præſidet aſtris,
Auctor quod legum ſit verus monſtrat, & omne
Quod regitur regina hoc iuſtitia eſſe regendum;
Hanc propter leges colimus, ſemperq́ colendum
Eſſe magiſtratum, qui iuſtis legibus adſunt.
Hæc Martis, fateor, rudiori geſta Minerua
Exhibeo, ô princeps, veluti veriſsima ſcripta
Hiſtoriæ belli teſtantur. At optime princeps,
Carmina quod non ſint hæc reſpondentia votis,
Da veniam, ingenuè, precor, atq; ignoſce fatenti,
Dum meliora olim condet mea forſitan ætas.
Viuas Neſtoreos feliciter, inclyte princeps,
Coniuge cum illuſtri, natisq́ heroibus, annos.

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1306b 4°

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1306b 4°

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1306b 4°

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1306b 4°

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1306b 4°